

נשים מוכות וקורבנות לאונס הצטרפו למאות הפמיניסטיות

לא כליכך ימות, חלקן גם מכרעות. הן היו גבוהות ומוכות, רזות ושמןות, חלקות-שיער ומקורולות, ממושקפות ומי-טיבות ראות — ממש כמו בכל קבוצה מיקרית, אפילו של גברים. חלקן נשואות, חלקן גרושות. אחרות רחוקות, חלקן נשים צעירות, שרק יצאו לחיים, וחלקן נשים מבוגרות מאוד, סבתות לנכדים — את כולן מאחדת מטרה אחת משותפת: שיח"ר רור האשה, ובעיקבותיה, גם שיחרור הגי-בר.

„היינזי עצבני“

ה שיחרור שעליו דיברו הוא, שיח"ר רור מכלים של שיעבר בן אלפי שנים, שיחרור מתיסות מוטעות, מהתייחסות אל האשה כאל חפץ, כאל אובייקט. הן קצו במצב שבו מוטל עליהן להסתובב בבית, לדאוג לנקיונו, לגדל את הילדים ולחנך אותם. כל זאת כשהיא, הגבורה גדולה, מתרוצצת בחוף ומנהל לו קאריירה וחיים אינטנסיביים ומרתקים. מפני שהוא מבוז עליה מפני ה„גויגול הנורא“ בחוף ו-מביא כסף הביתה, הוא רוצה שהיא תהיה נוחה לו: תתלתולה כנועה, צייתנית, יפה ומטומטמת.

אשה שאינה עונה על ציפיותיו, הוספת חישיקל קורבן לאלימות: גברים רבים מכים את נשותיהם, חברותיהם או אחיותיהם. לעיתים אינם מהססים להציק ל-נשים זרות, החולפות על פניהם ברחוב. על המסך צילום קלוזאפ של פני אשה, באמצע שנות ה-40 שלה, מעיניה ניבט יאוש, כתפיה שחוחות, וכל הבעת פניה אומרת תבוסה. למרגלותיה ישובים שני ילדיה, אחוזים בה. מבטם נפחד. „אני רוצה שאבא ימות“, אומר הילד, ועיניו מתרוצצות בפחד, ואז הוא יפסיק להרביץ לאמא ולגו.

המקום: מיקלט לנשים מוכות, שלוש נשים, בגילים שונים, משכבות חברתיות שונות, מגוללות את סיפורן האישי. ל-כולן מכה משותף אחד: בעלים אלימים, ככל עת שנחה רוח האדון עליו, הוא מראה לאשתו את נחת-זרועו ומפליא בה את מכותיו. התירץ שלו: „הייתי עצבני.“ בי-

ערביה
 לדעת אפנאן עלי, פלסטינית מעכו וטמור דנטית למחמטקה, הדיכוי של האשה ה-ערביה בחברה הוא דיכוי משולש.

ה חזירו לנו את הלילה, צעקו ה-נשים. עוברים ושבבים במרכז הדרך הכרמל בחיפה הביטו בהשתאות בתהלוכה המזוהה. מאות נשים נושאות שלטים ו-קוראות ברמקולים מילאו את רחוב הרצל ועצרו את התנועה הסואנת. מישהי, אוחזת רמקולייד, צעקה: „הגוף שלי שייך ליו“

לילה בלי מורא!

כל פעם הוא נשבע מחדש שזה לא יקרה שוב. האשה הנפחדת והסלחנית מסכימה לתת לו צ'אנס נוסף, עד לפעם הבאה, שהוא שוב „גכנס לקריחה“, וחובט בה מול עיניהם הבוכיות של הילדים, כשגם מהם הוא לא חוסך את מנת-שבתו.

סירטה הקצר של שולי אשל, נשים מוכות, היווה את נקודת-השיא של כנס הפמיניסטיות החמישי במיספר, שנערך בי-סוף השבוע ארוך בחיפה. בסרט חשפה הבימאית ספח קטן מעולמן ופחדיהן, מה מעולל גבר ברוטאלי לאשה, הן מספרות על ניסיונות להחליץ מהתופת שהן נתונות בה — על בקשות חוזרות ונשנות לגט, ועל פסיקת הרבנים, שעליהן לחזור ל-„בעליהן“ מסעמי „שלום-בית“.

עד שבאה התנועה הפמיניסטית ופס-קה, שיש לשים קץ למציאות מחפירה זו. חברות התנועה יזמו והקימו מיקלטים ל-נשים אלה, כולן עובדות בהם בהתנד-בות. זהו אחד המיפעלים היפים והחשיר-בים ביותר שיזמה התנועה.

בכנס הפמיניסטי האחרון ניתן היה להר-גיש שמשוה קרה לתנועה שהוקמה לפני עשר שנים. נושא המיפגש — „נשים נגד אלימות“ — איפשר את הצלחתו.

על-פירוב מעורר המושג פמיניסטית תגובת-כזו וביטול מצד גברים ונשים כ-אחד. האסוציאציה המיידידת המתעוררת היא של לסביות מכוערות, מתוסכלות, היסט-ריות. הן לא הצליחו לצוד להן בעל, אז

הן הגיעו לחיפה מכל רחבי הארץ: מירושלים, מתל-אביב, מאשקלון ומהר-צפון. הן באו מקיבוצים, ממושבים ומכפ-רים ערביים. הן בגילאים שונים, ילדות בנות 10 ונשים בנות 50. חלקן ימות, חלקן

אחזה בורועו, סירבה לקבל את המינשר שהגיישה לה אשה ממושקפת, 20 מטרים אחר כך היא כבר לא שאלה אותו. בסך-רנות מהוססת קיבלה את הדף שגדף לידה.

יפי אינו מפריע
 מי אומר שהן מכוערות? בילי, בת 25, דיילת שפוטרה מאל על וסטודנטית, באה במיוחד מתל-אביב כדי להשתתף בכנס ולהביע הודות. „מי שלא פמיניסטית היא אשה לא חכמה.“

כל הנשים ענו במקהלה: „לא עוד נשים מוכות!“ ליד המידרכות ומעל הברזלים התבוננו גברים במבט נדהם במחזה. לא פבינים מאיפה ניחתה עליהם המיתקפה הזו ועל מה ולמה.

מאות הנשים אחזו כרזות שעליהן סיס-מות שונות. הסיסמה המרכזית: „החזירו לנו את הלילה“, אונס הוא פשע, „גב-רים מכים לכלא“, „אשה מוכה — בושה לחברה“, „נשים התאחדנה“, „אני לא מור-חקי שלך“.

האשה עם הרמקול צעקה: „נשים הן כוח“, כולן ענו בצעקה: „נשים הן כוח!“ „סתם מטורפות“, פסק אחד. צעיר, שהיה ישוב על הברזלים ליד קולנוע ארמון, הת-קרב לתהלוכה בתנועת ביטול. לפתע נע-צר. הוא הקשיב, אפשר היה לראות שקרה לו משהו.

הצעקה: „נשים הן כוח!“ הידהדה בכל הרחוב. האקסט היה מרשים בעוצמתו. נשים ססעו בין העוברים והשבים וחילקו מינשרים: „אין האשה שפיר-לעזאזל של החברה, גוף האשה שייך אך ורק לה. אנו נשים האומרות 'לא' לאלימות הי-מפניית נגדנו. יחד נמגר את האלימות נגד האשה“.

התגובה של הגבר הישראלי המצוי ל-חברתו הקטנה: „שלא תעזי להתקרב ל-מכשפות האלה, אחרת אני עוזב אותך.“ המטורפות האלה, הן מכניסות לך רק שטויות לראש.“ הקטנה נצמדה לגבר שלה.